

[Formanden.]

Fra Udenrigsministeriet har jeg modtaget følgende Skrivelse:

„Udenrigsministeriet.

København, den 4. Oktober 1945.

Under Henvisning til Bestemmelsen i § 1 i Lov Nr. 137 af 13. April 1923 om Nedsættelse af et udenrigspolitisk Nævn henstiller Udenrigsministeriet, at der træffes Foranstaltning til Valg af Medlemmer af Nævnet for indeværende Rigsdagssamling.

Det tilføjes, at man samtidig har tilskrevet Landstingets Formand i Overensstemmelse med foranstaaende.

J. Christmas Møller.

Folketingets Formand.“

Forhandlingen genoptages i Aften Kl. 19³⁰.

Mødet udsat Kl. 18².

Mødet genoptaget Kl. 19³⁰.

Udenrigsministeren (Christmas Møller): Under Finanslovdebatten — eller naar jeg tænker paa de Bemærkninger, som paa adskillige Omraader er blevet henvendt til mig, maa jeg vel snarere sige Valgdebatten — er der fremsat adskillige Udtalelser og stillet nogle Spørgsmaal, som det vil være rimeligt, at jeg prøver paa at give en Besvarelse af. Jeg kan dele, hvad jeg har at sige — idet jeg lader forskellige mindre og mindre væsentlige Spørgsmaal ligge —, i tre Hovedafsnit, nemlig Spørgsmaalet om Handelsforhandlingerne, saaledes som de er forløbet siden den 5. Maj, i de 5 Maaneder, denne Regering har eksisteret, Spørgsmaalet om Flygtningene her i Landet og Muligheden for at faa dette Spørgsmaal ordnet, og endelig Spørgsmaalet om Sydslesvig og de Bemærkninger, som adskillige ærede Medlemmer har gjort herom.

Jeg vil gerne først have Lov til at give en vel sagtens ret summarisk Redegørelse for, hvorledes Handelsforhandlingerne har været ført i de 5 Maaneder, Landet har været frit, og det Arbejde, der er gjort af Udenrigsministeriet og Handelsministeriet, for øvrigt

sammen med Landbrugsministeriet, for igen at tilvejebringe saa normale Forhold som overhovedet muligt paa Handelens og Samhandelens Omraade.

Naar man skal se paa, hvad der er naaet gennem de 5 Maaneder, den nuværende Regering har været ved Magten, vil det være nødvendigt at begynde med at fremhæve, at Danmark var i den ganske ekstraordinære Situation, helt forskellig fra den, som saa at sige alle andre besatte Lande var i, at det ikke havde nogen Regering ude. Jeg kan oven i Købet sige, at det politisk laa saaledes, at det vilde have været en grov Fejl, om man havde forsøgt paa det ene eller det andet Tidspunkt at skabe en Regering ude. Jeg kan i hvert Fald som en af dem, der har haft en Smule med disse Ting at gøre, sige, at vi Danske, der arbejdede ude, hvad enten det var Gesandterne eller det var frie danske Bevægelser — som i øvrigt havde meget lidt at skulle have sagt —, altid har haft den Opfattelse, at saaledes som de specielle danske Forhold var, vilde det have været en Fejl, om vi havde forsøgt at danne en Eksilregering; og det vilde simpelt hen have været umuligt. Altsaa, Danmark var i den specielle Situation, at vi havde ingen Regering ude. Vi havde Regeringen hjemme indtil den 29. August, og de særlige Forhold efter den 29. August gjorde, at det heller ikke da vilde have været rigtigt at danne en Regering.

For det andet er der vist ingen, der selv nu, da vi igen kan tale nogenlunde frit og aabenlyst, helt ved, under hvor vanskelige Forhold i hvert Fald paa det økonomiske og paa Samhandelens Omraade de Danske, der var ude, handlede, eller rettere: ikke kunde handle. Der var en afgørende Forskel mellem de Forhold, under hvilke den norske, den hollandske, ja, selv den belgiske Regering, som havde en Særstilling, de Gaulles Regering og andre Regeringer eksisterede, og de Forhold, hvorunder de Danske ude levede. De andre var Regeringer og havde Regeringsindtægter. Jeg har set Bemærkninger om, at man undrede sig over, at Tilførslerne til Norge var større end til Danmark; men den norske Regering havde hele Indtægten af mellem 4 og 5 Millioner Tons Skibe og havde denne Indtægt til fri Raadighed. For de Danske ude, som altsaa ingen Regering havde, var Forholdet i England det, at vi overhovedet ingen Indtægter havde, men, hvis man kan sige det saaledes, skulde skaffe den Smule Penge til Veje, som skulde bruges. Den frie danske Bevægelse tilvejebragte 150 000 £ og lattede den danske Stat for en Udgift paa i hvert